

tartu
loodus
maja

Programmi “Roheline kool”

Strateegia &
Tegevuskava aastateks 2023-2025

Hetkeolukord

Rohelise kooli (RK) programmi näol on tegemist tuntuima ülemaailmse keskkonnaharidusprogrammiga õppeasutustele, mille ingliskeelseks nimeks on **Eco-Schools Global**. Ülemaailmselt juhib programmi Foundation for Environmental Education (FEE) – Taanis asuv valitsusväline MTÜ, mille eesmärgiks on keskkonnahariduse abil edendada kestlikku arengut. UNESCO tunnustab FEEd kui maailmas juhtivat organisatsiooni keskkonnahariduses ja jätkusuutlikku arengut toetava hariduse propageerijana.

Nii Eesti kui teiste riikide kogemustest RK programmis saab täpsemalt lugeda programmi 25 aastapäevaks välja antud kogumikust Changing Together. Eco-Schools 1994-2019. Eesti kogemusest ptk-s [Eco-Schools Central and North Europe](#).

Eestis koordineerib programmi tegevusi Tartu loodusmaja (SA Tartu Keskkonnahariduse Keskus) 2019. a sügisest, varem oli eestvedajaks Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED ja Eesti Looduskaitse Selts. Eestis on liitunud üle 180 kooli ja lasteaia. 2022.a sügise seisuga on 102 kehtivat keskkonnamärgise "Roheline lipp" kasutusõigusega õppeasutust.

2019/20. õppeaastal oli Tartu loodusmajal uue programmi koordineerijana oluline saada kogemusi, mille alusel programmi süsteemselt edasi arendama hakata. Tegevusi on oluliselt mõjutanud nii 2020.a alguse saanud koroonakriis kui ka nüüd Ukraina-Vene sõjast tulenev, mis on lisanud koormust õppeasutuste igapäevatoole. Seetõttu on programmi elluviimine viimastel aastatel sisaldanud kohanemist uute oludega ning programmi nõ "käigus hoidmist". Väiksemas mahus on ellu viidud erinevaid arendus- ja koostööprojekte, programmi patrooniks kutsuti president Kersti Kaljulaid.

Toimub aktiivne infovahetus õppeasutustega keskkonnaalaste kampaaniate, konkurside, õppematerjalide osas ja nõustamine vastavalt vajadusele. Programmi õppeasutused saavad osaleda võrgustiku seminaridel, vastavalt võimalustele pakutakse koostööpartnerite abil eri koolitusi. Toimub keskkonnamärgise "Roheline lipp" taotluste hindamine ja roheliippude omistamine koostöös RK komisjoniga, kuhu kuuluvad HTM, KeMin, KOVide, õppeasutuste ja MTÜde esindajad.

Analüüsisime senist koolide tagasisidet ning pidasime strateegilisi arutelusid programmiga seotud asutuste nagu Keskkonnaministeerium; Keskkonnaamet; Haridus- ja Teadusministeerium; Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet; Tallinna Haridusameti; Tartu linn ja Eesti Keskkonnahariduse Ühing. Lisaks, kahe riigigümnaasiumi juhi ja õpetajaga. **Panime kirja arendust vajavad suunad, milleks on** programmi strateegiline laienemine; eri sorti koostöö ülesehitamine; programmi finantsiline ja kultuuriline jätkusuutlikkus; programmi pideva arenduse ja mõju hindamise süsteemi väljatöötamine ning parimate teadmiste ja praktikate vahetamine Eesti ja rahvusvahelisel tasandil. **Vajadus on suurendada rohekooli nähtavust ühiskonnas laiemalt, samuti arendada digilahendust võrgustiku efektiivsemaks koordineerimiseks ja osalejate toetamiseks.**

VISION aastaks 2033 - *miks on “Rohelise kooli” programm Eestile oluline?*

Eesti on esimene riik maailmas, kus kõik õppeasutused tahavad olla rohelised koolid, st nende strateegias või arengukavas on sees prioriteet toimetada jätkusuutlikult ja õpetada keskkonnateadlikult ja nad seda ka teevad.

Roheline kool on ihaldusväärne innovaatiline programm, mis annab tööriista, kuidas süsteemselt ja terviklikult muuta oma haridusasutus keskkonnahoidlikumaks ning lõimida programmis läbitav õppekavadesse, säästes tänu sellele ressursse. Kokku on hoitud energiat, säästetud ressursse; koolikeskkond on tervislik, juurde loodud mitmekesiseid elupaiku ja palju muud.

Õpilased ja nendega seotud kogukonnad on kõik kaasa aidanud, et muuta oma igapäevaelu praktikaid kestlikumaks.

Tänu Rohelise kooli programmile on **noored võtnud ise aktiivse rolli** keskkonnaprobleemide märkamiseks ja lahendamiseks ning nendest tulenevate mõjudega kohanemiseks. Iga noor on võtnud rohepõhimõtted enda hilisemasse töövaldkonda kaasa. **Eesti õpetajad on omandanud** viimase parima teadmise keskkonnaprobleemide käsitlemises ja oskavad seda koos õpilastega praktikas rakendada.

Programm võimaldab **õpilasel läbida roheline haridusteed** ehk laps, kes on käinud “rohelises lasteaias” saab oma kodukohas liikuda edasi “Rohelisse kooli” ja järgmistesse “rohelistesse õppeasutustesse”.

VISION aastaks 2033 - miks on “Rohelise kooli” programm Eestile oluline?

Roheline kool **aitab kaasa maailmahariduse põhimõtete rakendamisele Eestis**, tuues neid teemasid haridusasutustesse ja viies praktikasse. Programm toetab globaalse kodakondsuse, rahvusvahelise solidaarsuse ja säästva arengu teemasid.

Roheline kool teeb koostööd nii Eesti-siseste kui -väliste ettevõtmiste, projektide, haridusprogrammidega täiendades neid jätkusuutlikkuse ja keskkonnateadlikkuse teemadega ning üksteise eesmärgi täiendades ja võimendades.

Eestil on ka oma omapära - tänu Rohelise kooli programmile oskab väga suur osa noortest endale ise toitu kasvatada ning tunneb hästi loodust ja omab sellega sidet. Eestist on analoogselt Teeme ära! ja Digikoristuspäevale alguse saanud veel mõjukaid rahvusvahelisi roheväljakutseid.

Eelnev on aidanud kaasa, et kõik suudaks mõelda ja **teha reaalseid samme nii keskkonnakriisi leevendamiseks kui ka kohanemiseks.**

Fookussuunad

Selleks, et liikuda visioonile soovitud suunas, oleme kaardistanud KUUS fookussuunda, millest esimesed NELI on just lähema kolme aasta fookuses (2023-2025).

FOOKUS 1: Rohkemate haridusasutusteni jõudmine

Otsime aktiivselt üles haridusasutused, mille programmiga liitumine annaks laienemisele hoogu juurde ja paistaks silma ning milleks on loodud soodsad tingimused (nt toetav KOV/koolijuht). Ideaalis võiks õpilasele tekkida oma piirkonnas n-ö "hariduslik roheteekond" ehk võimalik on õppida eri "Rohelise kooli" programmiga õppeasutuses.

FOOKUS 2: Eri sorti koostöö ülesehitamine

Rohelise kooli programm aitab üles ehitada aktiivse võrgustiku inimestest, programmidest, projektidest ja asutustest, kes saavad üksteist roheteemadega täiendada ning aidata üksteise eesmärkidele kaasa.

FOOKUS 3: Rohelise kooli programmi finantsilise ja kultuurilise jätkusuutlikkuse tagamine

Vaja on mitmekesistada RK programmi finantsilisi allikaid. Ideaalis püüdleme eelarves selle poole, et 60% riigilt; 25-30% erasektorilt; 15-20% KOV & koolid. Samuti on oluline, et programmile oleks nn "ühiskondlik tellimus". Et programmil saaks oluline roll Eesti haridussüsteemis, kohalikes kogukondades ja ühiskonnas laiemalt (sh programm oleks nimetatud olulistes riiklikes arengudokumentides).

FOOKUS 4: Rohelise kooli pidev arendus, et programmiga oleks võimalikult lihtne liituda ja jõukohane püsida

Rohelise kooli programm on atraktiivne programm oma haridusasutuses rohepöörde tegemiseks, millega on lihtne liituda ja jõukohane püsida. Iga õppeasutus leiab endale jõukohase alguspunkti ning liitumine ei jää kartusest liigse bürokraatia taha. Oluline, et programmis osalejate vahel jagataks parimaid praktikaid ning edasi areneks ka ühiste materjalide loomine ja jagamine.

FOOKUS 5: Rohelise kooli programmi mõju mõõtmise süsteem

RK programm teab oma tugevusi ja arenguvajadusi, milleks on loodud hästi toimiv tagasiside kogumise ja mõju hindamise süsteem. Keskkonnateadlikkus ja keskkonnahoidlikud praktikad on saanud haridusasutuste igapäevaelu osaks ning laienenud ka kohalikku kogukonda.

FOOKUS 6: Rohelise kooli programm vahetab Eesti ja rahvusvahelisel tasandil parimaid teadmisi ja praktikaid

Eesti on rahvusvaheliselt tunnustatud kui roheriik. Teenäitaja, kuidas saada haridusasutused vabatahtlikult programmiga liituma. Eesti saab jagada oma eripära, mis tuleneb teatud teemavaldkondade eriti heast rakendamisest. Ideaalis saavad "Rohelise kooli" õpilased inspiratsiooni, et luua uus rahvusvaheliselt tunnustatud roheväljakutseid nagu hetkel on Maailmakoristuspäev ja Digikoristuspäev.

TEGEVUSKAVA

Aastateks 2023-2025

Fookus 1: Rohkemade haridusasutusteni jõudmine

Otsime aktiivselt üles haridusasutused, mille programmiga liitumine annaks laienemisele hoogu juurde ja paistaks silma ning milleks on loodud soodsad tingimused (nt toetav KOV/koolijuht). Ideaalis võiks õpilasele tekkida oma piirkonnas n-ö “hariduslik roheteekond” ehk võimalik on õppida eri “Rohelise kooli” programmiga õppeasutuses.

Hetkel olulised tegevused programmi liitunud ja liituvate asutustega		
Mõõdikud: <ul style="list-style-type: none">- Programmi käigus hoidmiseks on tagatud vajalikud baastegevused;- Programmis osaleja arv jätkab kasvamist.		
Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Jätkub igasügisene üleskutse programmiga liituda: e-kirjad õppeasutustele, üleskutse sotsiaalmeedias jm	kommunikat sioonispets.	2023-2025 III kvartal
Rohelise kooli programmi tutvustav veebiseminar huvilistele	koolitus-spets.	2023-2025 III kvartal
Rohelise kooli programmi tutvustamine erinevatel sündmustel (festivalid, infopäevad - 2022 sügis nt töötuba Tartu haridusfestivalil, ettekanne keskkonnahariduse konverentsil, ettekanne haridusuuenduskeskuse üliõpilastele, töötuba ringmajanduse konverentsil jne)	koordinaator	2023-2025
Rohelise kooli programmi tutvustamine erinevates meediakanalites (artiklid, intervjuud, portaalid)	Kommunikat sioonispets. +koordinaator+koolitusspets.	2023-2025
Programmi Facebooki lehe haldamine ja regulaarsed kajastused juba liitunud õppeasutuste tegevustest, programmi tegevustest	kommunikat sioonispets.	2023-2025

Arenduseesmärk 1: Enamus Riigigümnaasiumeid on liitunud Rohelise kooliga

Mõõdik:

- Suurenenud riigigümnaasiumite hulk võrreldes 2022. a sügise seisuga.

Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Võtta ühendust hetkel loodavate riigigümnaasiumitega	programm ijuht	2023 I-II kvartal
Võtta ühendust juba mõne loodud Riigigümnaasiumiga	programm ijuht	2023 III kvartal

Arenduseesmärk 2: Linnad ja vallad, kes on välja töötamas kliima- ja energiakavasid soovivad kaasa aidata RK programmi jõudmisele nende õppeasutusteni

Mõõdikud:

- RK programm on saanud aktiivse koostööpartneri/-d "rohevalla või -linna" tiitlile pürgijate seast;
- Vähemalt paari KOVi energia- ja kliimakavas on selgelt eesmärgiks ka "Rohelise kooli" programmide toetamine ja abistamine.

Võtta ühendust valdade ja linnadega, kes pürgivad "rohevalla või -linna" tiitlile. Nagu nt Tallinn, Tartu, Lääne-Harju. Suunata vastava piirkonna aktiivseid rohekoole ise panustama oma valla kliimakava arendamisesse.	programm ijuht	2023 I-II kvartal
Võtta ühendust valdade ja linnadega, kes on välja töötamas energia- ja kliimakavasid. Suunata vastava piirkonna aktiivseid rohekoole ise panustama oma valla kliimakava arendamisesse.	programm ijuht	2023 I-II kvartal

Arenduseesmärk 3: Piirkonnad, kus on juba olemas "Rohelise kooli" lasteaed, saab juurde ka teisi õppeasutustest rohelisi koole.

Mõõdik:

- Mitmes piirkonnas on mitu erinevat õppeasutust Rohelise kooli programmi liige, et õpilasele saaks kujuneda n-ö "hariduslik roheteekond"

Kaardistus piirkondadest, kus on mitu lasteaeda juba programmiga liitunud ning pole ühtegi teist RK õppeasutust	programm ijuht	2023 III kvartal
Kaardistuse alusel teha valitud õppeasutustele otse ettepanek programmiga liituda	koordin.	2023 III kvartal

Arenduseesmärk 4: Igas piirkonnas on leitud asutus või organisatsioon (koostööpartner), kelle tööülesannete hulka võiks kuuluda programmi elluviimise toetamine.

Möödik:

- Iga aasta lisandub üks piirkond, kus Tartu loodusmaja koostööpartner toetab kohapeal programmi elluviimist.

Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Uurida maakondlikelt arenduskeskustelt ressursse ja koostöö võimalusi programmi elluviimist toetada.	programmijuht	2024 I-II kvartal
Uurida linna ja vallavalitsuste ressursse oma piirkonnas programmi elluviimist toetada.	programmijuht	2024 I-II kvartal

Arenduseesmärk 5: Eri sihtgrupi spetsiifiliste turundusmaterjalide olemasolu ja uuendamine.

Möödik:

- Videoklipid koolinoortele ja lastevanematele;
- Sihtgruppide spetsiifilised jaotusmaterjalid.

Sotsiaalmeedia videod ja postitused (Facebook, Instagram) õpilaste ja lastevanemate kogemustest, mis innustavad liituma	kommunikatsioonispets.	2024 III-IV kvartal
RK tutvustav jaotusmaterjal: - õppeasutuste juhtidele, õpetajatele - õpilastele	kommunikatsioonispets.	2023 III kvartal

Fookus 2: Eri sorti koostöö ülesehitamine

Rohelise kooli programm aitab üles ehitada aktiivse võrgustiku inimestest, programmidest, projektidest ja asutustest, kes saavad üksteist roheteemadega täiendada ning aidata üksteise eesmärkidele kaasa.

Hetkel olulised tegevused senise võrgustiku hoidmisel ja arendamisel		
Möödikud: <ul style="list-style-type: none">- Igal aastal lisandub 1 sisuline koostööpartner, kellega vastastikku tegevusi täiendatakse;- Rohelised koolid osalevad erinevates koostööprojektides.		
Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Taimse Teisipäevaga koostöö jätkamine ja täpsema strateegia loomine.	programmi juht	I kvartal 2023-2025
Liikuma Kutsuva Kooliga infovahetuse jätkamine ja täpsema strateegia loomine.	programmi juht	I kvartal 2023-2025
Keskkonnaametiga koostöö jätkamine - õpetajakoolitused ("Suur puu", jäätmekoolitused)	koolitus-spets.	II-III kvartal 2023-2025
Jätkata koostööd TVO ja Pakendiringlusega: võrgustiku õppeasutustele pakendite tasuta äraveoteenus.	programmi juht	2023-2025
Projekti-/tegevuspõhine koostöö: 2022/23 õ.a. - Pärnu noorte keskkonnafestival/MTÜ Huub, Telia AS - tasuta paljunduspaber ja digikoristusnädal, ringmajanduse koolitused, konkurss - Keskkonnaagentuuri projekt, kliimamuutuste alased õppematerjalid, koolitused - TÜ projekt.	koordin.	?
Jätkata koostööd Loodusajakirjade MTÜ-ga: tasuta vanemate ajakirjanumbrite jagamine võrgustikule, hooajalised sooduspakkumised võrgustiku liikmetele.	koordin.	II-III kvartal 2023-2025

Arenduseesmärk 1: Roheline kool on Eesti koolijuhtide seas tunnustatud programm

Möödik:

- Eesti koolijuhid teavad RK programmi ja toetavad sellega liitumist.

Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Tutvustada Eesti Koolijuhtide Ühendusele Rohelise kooli programmi, selle kasulikkust koolile ja arutada koostööd	programmijuht	III kvartal 2023
Kaardistada koolijuhtide organisatsioonid, võtta ühendust strateegilise laienemise piirkonna koolijuhtide ühendusega ja arutada võimalikku koostööd	programmijuht	III kvartal 2023

Arenduseesmärk 2: Rohelise kooli ja teiste haridusasutustele suunatud programmide koostöö ühiste eesmärkide saavutamisel, üksteist täiendavate tegevuste kooskõlastamine/ kaardistamine

Möödik:

- Iga aasta on leitud 1 hea uus partner

Uurida Noored Kooli, kas nende 2.aasta õpetajad sooviksid enda kooli projektiks võtta RK programmi eestvedamise ja töörühma moodustamise	programmijuht	2023 I kvartal
Võtta ühendust Ettevõtliku Kooli meeskonnaga ja uurida koostöökohti	programmijuht	2024 III kvartal
Roheliste muuseumide ja teiste valdkondade asutustega koostöökohta leidmine, et rohepööre saaks üksteisest innustust ja saaks valdkondade üleseks asjaks	programmijuht	2024 III kvartal

Arenduseesmärk 3: Eri noorteühenduste ja -organisatsioonidega koostöö tegemine, et leida programmile laiemat kõlapinda.

Möödik:

- Kohtunud on erinevate noorteühendustega ja kogutud ideid.

Kohtuda Eesti Noorteühenduste Liiduga, Õpilaste Omavalituse Liiduga ja arutada potentsiaalseid koostöökohti	programmijuht	I kvartal 2024
Kohtuda KOVide noortekogude ja/või rohekomisjonidega, et arutada potentsiaalseid koostöökohti	programmijuht	I kvartal 2024

Arenduseesmärk 4: Rohelise kooli patroon promob edukalt RK eesmärged ja edusamme

Möödik:

- Vähemalt 1 väljaütlemine või koostööprojekt kvartalis.

Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Kersti Kaljulaidi ehk praeguse patrooniga koostöö suhte uuendamine ja eesmärkide seadmine	programmijuht	III kvartal 2023 (2023-2025)
Patrooni tegevuse kajastamine RK kanalites	kommunikatsioonispets.	2023-2025

Arenduseesmärk 5: Roheline kool leiab eri sorti üritusi, kus oma tegevusi tutvustada ja n-ö kohal olla

Möödik:

- Osaletud on aastas vähemalt kolmel eri üritusel

Kaardistada potentsiaalsed üritused strateegilistes laienemispirkondades, kus võiks RK programm ennast tutvustada	kommunikatsioonispets.	I kvartal 2024
---	------------------------	----------------

Arenduseesmärk 6: Roheline kool teeb tihedat koostööd teiste programmidega nagu UNESCO ja Läänemere projekt, et üksteist täiendada ja võimendada

Möödik:

- Eri haridusprogrammidega kohtunud ja ühine arusaam koostööst, programmide ühisosast (mis edaspidi aluseks kommunikatsioonile, et potentsiaalsel õppeasutusel oleks lihtne valida)

Ühiste teemade kaardistus (mis sorti pädevusi ja võimalusi eri programmid arendavad) ja seda asutustele kommunikeerida.	koordinaator	II kvartal 2024
---	--------------	-----------------

Arenduseesmärk 7: Maailmahariduse programmiga on leitud pikaajaline koostöö koht

Möödik:

- Koostöö käigus loodav.

Arutada koostöö kohti nii HTM-ga kui ka koordinaatori, välisministeeriumi haldusalas ESTDEV-ga.	programmijuht	selgumisel
---	---------------	------------

Fookus 3: Rohelise kooli programmi finantsilise ja kultuurilise jätkusuutlikkuse tagamine

Vaja on mitmekesisistada RK programmi finantsilisi allikaid. Ideaalis püüdleme eelarves selle poole, et 60% riigilt; 25-30% erasektorilt; 15-20% KOV & koolid. Samuti on oluline, et programmile oleks nn "ühiskondlik tellimus". Et programmil saaks oluline roll Eesti haridussüsteemis, kohalikes kogukondades ja ühiskonnas laiemalt (sh programm oleks nimetatud olulistes riiklikes arengudokumentides).

Hetkel olulised tegevused programmi jätkusuutlikkuse tagamiseks		
Möödikud: <ul style="list-style-type: none">- Eesti on jätkuvalt FEE liige;- Globaalses FEE andmebaasis on Eesti kohta korrektsed andmed;- Olemas on finantsid Eestis võrgustiku koordineerimiseks ja laiendamiseks, roheline lipuga tunnustamiseks, võimalused koolituste tegemiseks ja õppematerjalide koostamiseks;- Roheline kool on nimetatud olulistes riiklikes arengudokumentides.		
Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Esitatud on andmed Eesti rohekooli võrgustiku kohta, tasutud on liikmemaks ja roheline kooli lõiv koordineerivale asutusele FEE	koordin.	2023-2025 IV kvartal
Toetuse taotlemine KIKilt igal aastal tegevuste elluviimiseks	projektij.	2023-2025 I kvartal
Toetuse taotlemine HTMilt võrgustiku koordineerimiseks	juhataja	
Eratoetajaga lepingu sõlmimine	koordin.	
Suhete hoidmine ja uuendamine patrooniga	koordin.	
Liikmemaksu kogumine võrgustiku koolidelt	koordin.	
Osalemine riiklikus keskkonnateadlikkuse ja -hariduse tegevuskava koostamises	juhataja	
Rahvusvaheliste koostööprojektide koostamine ja lisarahastuse taotlemine võrgustiku koolidele	koordin./projektij	

Arenduseesmärk 1: Erasektorist on leitud igal aastal toetajaid

Möödik:

- On kaasatud 1-3 erasektori toetajat programmile aastas. Need võivad kattuda või olla iga aasta samad.

Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Kaardistada potentsiaalsed erasektori toetajad	programmijuht	2023 IV kvartal
Võtta ühendust potentsiaalsete erasektori toetajatega	programmijuht	2024 I kvartal
Sõlmida koostöökokkulepped, lepingud	programmijuht	2024-2025

Arenduseesmärk 2: Kaardistatud ja analüüsitud vabatahtlike kaasamise potentsiaal

Möödik:

- On vastu võetud otsus jah/ei otsus vabatahtlike kaasamise osas.

Kaardistus võimalikest rollidest Rohelise kooli juures, mida saaksid täita vabatahtlikud	programmijuht	2024 IV kvartal
Analüüs eri vanuse ja tüüpi vabatahtlike kaasamise potentsiaalset	programmijuht	2024 IV kvartal
Kohtuda Vabatahtlike Võrgustikuga ja küsida soovitusi vabatahtlike kaasamise osas	programmijuht	2024 IV kvartal

Arenduseesmärk 3: Kindlustatud on riigipoolne toetus rohelise kooli võrgustikule nii HTM kui KeM poolt

Möödik:

- RK arendamine on riiklikes tegevuskavades vastavalt rohepöörde eesmärkidele;
- RK arendamist toetavad võrdselt nii HTM kui KeM.

Osalemine riiklike tegevuskavade koostamisel sisendi andmiseks	juhataja	2023-2025
HTM strateegilise partnerluse jätkamise kindlustamine ja toetuse suurendamine võrgustiku koordineerimiseks ja arendamiseks vastavalt strateegiaplaanile	juhataja	2023-2025
KIKi projekti taotlemine võrgustiku õppeasutustele koolituste jm tegevuste elluviimiseks igal õppeaastal vastavalt tegevuskavale	projektij.	I kvartal 2023-2025

Arenduseesmärk 4: RK 12 teemavaldkonnaga seotud projektid ja arengud on Eestis laialt levinud ja tutvustatud

Möödik:

- Vähemalt üks edukas n-ö meediakampania aastas;
- Head praktikad on võrgustike kaudu jõudnud nii juba liitunud asutuste kui ka potentsiaalsete uuteni.

Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Kommunikatsioon õppeasutuste parimatest praktikatest eri meediakanalites	kommunikatsioonispets.	2023-2025
Leida häid meediapartnereid, kellel pakuks huvi aeg ajalt RK sisu kajastada	kommunikatsioonispets.	2023-2025

Fookus 4: RK programmi pidev arendus

Rohelise kooli programm on atraktiivne programm oma haridusasutuses rohepöörde tegemiseks, millega oleks lihtne liituda ja jõukohane püsida. Iga õppeasutus leiab endale jõukohase alguspunkti ning liitumine ei jää kartusest liigse bürokraatia taha. Oluline, et programmis osalejate vahel jagataks parimaid praktikaid ning edasi areneks ka ühiste materjalide loomine ja jagamine.

Hetkel olulised tegevused programmiga liitumiseks ja selles püsimisel

Möödikud:

- Seminaridel osalejate arv;
- Liitujate ning rohelipu taotlejate ja saajate arv;
- Rohelise kooli koduleht: selge ja struktureeritud juhised programmis osalemiseks ja rohelise lipu kriteeriumide täitmiseks, kampaaniate ja õppematerjalide lehed aja- ja asjakohased materjalid, viited;
- Võrgustikuseminaridel jagavad oma kogemusi silmapaistvad õppeasutused;
- Kampaaniates osalejate arv;
- Ilmub parimate praktikate kogumik.

Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Liitumisavalduse alusel infovahetus õppeasutusega	koordin.	2023-2025
Video- ja telefonikonsultatsioonid liikmetega, e-kirja teel vastused päringutele	koordin.	2023-2025
Korraldatakse 7-sammu veebinaaride sari alustajatele (järelvaadatav)	koolitus-spets.	2023 III kvartal
Võrgustikuseminaride korraldamine eri RK teemadel	koolitus-spets.	2023-2025
Võrgustiku FB-grupi ja postiloendi haldamine	koordin.	2023-2025
Rohelipu taotlemise ettevalmistus ja läbiviimine	koordin.	2023-2025
RK teemadega seotud kampaaniate, konkursside jms kohta info kogumine, uuendamine ja võrgustikule edastamine	koordin.	2023-2025
RK teemadega seotud õppematerjalide koondamine RK kodulehele ja uute materjalide loomine, sh tõlkimine	koordin.	2023-2025
Kampaaniate läbiviimine võrgustikule: FEE kampaaniad, Digikoristusnädal 2023; Kasvades oma Toiduga viktoriin	koordin./kommunik	2023-2025 I kvartal
Parimate praktikate kogumiku uuendamine	koordin.	2023 III kvartal

Arenduseesmärk 1: Liitumine tundub võimalikult jõukohane ja mitte liialt bürokraatlik

Mõõdik:

- Tagasisides tuuakse välja, et programmiga kaasnev paberitöö on jõukohane;
- Rohkem uusi liitujaid;
- RK infosüsteem.

Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Programmiga seotud paberimajanduse ülevaatamine ning kas oleks võimalik sellega seonduvad tööd õppeasutuse jaoks lihtsustada; vajadusel FEEga kooskõlastamine	koordin.	2023 III kvartal
Uuendada keskkonnaülevaatuse küsimustikke	koordin.	2023 III kvartal
Analüüsida infosüsteemi võimalikku ülesehitust (eesmärgiks kasutajasõbralik infosüsteem, mis vähendab administeerimiskoormust ning kus kasutajatel on võimalik näha teiste õppeasutuste kohta andmeid, leida näiteid etc): - teiste riikide kogemuste, infosüsteemidega tutvumine - programmis osalejatega konsulteerimine - esialgse süsteemi ülesehituse/kaardi mustandi loomine	koordin.	2023 I kvartal
Tuua välja seosed õppeasutuse igapäevaste või muidu vajalike tegevustega, mida niikuinii tehakse: näiteks rohelise kooli tegevuskava kui õppeasutuse arengukava/tegevuskava osa jms - väljunditeks 7-sammu juhised, kommunikatsioonimaterjalides	koordin.	2023 III kvartal
RK infosüsteemi loomine	koordin.	2024 I-II kv

Arenduseesmärk 2: Rohelise lipuni mittejõudvate õppeasutuste abistamise süsteem

Mõõdik:

- Rohelise kooli programmiga liitunud õppeasutus taotleb rohelippu hiljemalt 2-3 aasta jooksul;
- Võrgustikus puuduvad "passiivsed liikmed", kes ei osale seminaridel, ei esita lipu taotlust või vahearuanne ja puudub ka muu teave nende tegevuse kohta.

Välja selgitada eri tüüpi "passiivsuse" põhjused	koordin.	2024 I kvar
Välja töötada erinevad abistavad tegevused "passiivsete" koolide rohelipuni jõudmiseks	koordin.	2024 III kvartal
Mentorsüsteemi vajalikkuse hindamine ja süsteemne katsetamine	koordin.	2023-2024 II kv

Arenduseesmärk 3: Rohelise kooli programmiga liitumisel on aktiivselt kaasas juhtkonnaliige ja jõutakse ka asutuse strateegia või arengukavani, et täiendada neid jätkussuutlikkuse põhimõtetega

Möödik:

- Koolituskava

Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Koolitused õppeasutuse juhtidele/meeskonnale: programmi seos juhtimisega (sh ressursside juhtimine jne), integreerimine teiste tegevustega	koolitussp ets.	2024 I kvartal
Näide kirjeldatud RK parimate praktikate kogumikus	koordin.	2024 III kvartal

Arenduseesmärk 4: Programmis osalejate jaoks on loodud selge seos teiste pakutavate keskkonnateemaliste õppeprogrammidega, mida enda valitud fookusvaldkondades kasutada.

Möödik:

- RK on muutunud heaks katusprogrammiks, mis aitab juba pakutavaid õppeprogramme süsteemselt kooliellu rakendada

Tartu loodusemaja kodulehel välja tuua sarnasused-erinevused RK ja BSP vahel	kommunikatsioonisp ets.	2023 II kvartal
Koostada selge juhised, mis sorti pädevusi ja võimalusi eri programmid arendavad, tuua välja ühisosad teiste õppeasutustes kasutusel olevate programmidega (Liikuma Kutsuv Kool, maailmaharidus jms) ja seda aktiivselt kommunikeerida	programmijuht	2024 III kvartal

Arenduseesmärk 5: Programmiga liitumine on väärtustatud ja tunnustatud

Möödik:

- Rohelisi koole tunnustatakse riiklikult.

Rohelise lipu välja andmise süsteemi uuesti üle vaatamine, eesmärgiks suurendada programmi väärtustamist ja prestiiži	programmijuht	2024
Koostöös KeskMin, taasluua riiklik keskkonnasõbraliku haridusasutuse auhind (jätkata 2021.a väljaantud auhinna väljastamist)		2024

Arenduseesmärk 6: RK teemade käsitlemiseks on olemas näiteid ja õppematerjalid eri vanuseastmete jaoks

Möödik:

- RK energia, transpordi ja vee teemalised materjalid olemas

Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Energia, transpordi ja vee teemalised näidete, materjalide koondamine, originaalmaterjalide loomine	koordin.	2024 III kvartal

Fookus 5: Rohelise kooli programmi mõju mõõtmise süsteem

RK programm teab oma tugevusi ja arenguvajadusi, milleks on loodud hästi toimiv tagasiside kogumise ja mõju hindamise süsteem. Keskkonnateadlikkus ja keskkonnahoidlikud praktikad on saanud haridusasutuste igapäevaelu osaks ning laienenud ka kohalikku kogukonda.

Prioritiseerides esimest NELJA fookusvaldkonda, jõuab RK programmi põhjaliku mõju mõõtmise süsteemi välja arendamiseni mõne aasta pärast.

Hetkel olulised tegevused mõju mõõtmise osas		
Mõõdikud: <ul style="list-style-type: none">- Läbiviidud uurimustööd;- Tagasiside küsitlusele vastajate arv.		
Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Koostöö TÜ-ga uuringute läbiviimisel (tudengite lõputööd võrgustiku jaoks tagasiside/järelduste/sisendi saamiseks)	programmi juht	2023-2025
Talvel tagasiside kogumine programmis osalejatele (KIKi projekti ettevalmistuseks)	projektijuht	I kvartal 2023-2025
Rohelise kooli hindamiskomisjoniga programmi arutelu kevadel	programmi juht	2023-2025

Arenduseesmärk 1: Eesti Keskkonnahariduse Ühingu loodava Rohepeegli koostöö mõju mõõtmiseks

Mõõdik:

- Koostöö Rohepeegli on läbi arutatud.

Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Kohtumised rohepeegli arendajatega, et uurida potentsiaalselt ühise infosüsteemi kasutamise võimalikkuse kohta	programmijuht	2023 I kvartal
Sisendi andmine rohepeegli arendamisesse	programmijuht	vastavalt rohepeegli ajagraafikule

Arenduseesmärk 2: Mõju mõõtmiseks koostöö leidmine erinevate koostööpartneritega

Mõõdik:

- Olemas on koostööpartner(id) rohekooli programmi mõju mõõtmiseks.

Kaardistada: - mis sorti mõju mõõtmist keskkonnateadlikkuse ja inimeste rohekäitumise osas juba mõõdetakse; - kuidas mõõdavad mõju teised rohekooli programmis osalevad riigid.	programmijuht	2024
Arutelu korraldamine, mille osas mõju mõõtmist oleks RK programmi juures juurde vaja	programmijuht	2024
Arutada koostööd KOVi roheeesmärkide mõõtmisega	programmijuht	2024
Koostöö sõlmimine Rahandusministeeriumi Minuomavalitsuse projekti raames Eesti omavalitsuste avalike teenuste hindamisega	programmijuht	2024
Kokku leppida, mis on mõju mõõdikud koos rohekooli komisjoniga	programmijuht	2024

Arenduseesmärk 3: Välja on töötatud RK mõju hindamise süsteem, mis annab tagasisidet programmi mõju kohta

Möödik:

- Valmis süsteem, mis kandub aastast-aastasse ja mida vaadatakse iga aasta arenduspilguga üle.

Leida ja kaasata eksperdid mõju hindamiseks	programm ijuht	2025 III kvartal
Koostada lähteülesanne süsteemi loomiseks	programm ijuht	2025 III kvartal
Leida süsteemi looja, koostaja	programm ijuht	2025 III kvartal

Fookus 6: Rohelise kooli programm vahetab Eestis ja rahvusvahelisel tasandil parimaid teadmisi ja praktikaid

Eesti on rahvusvaheliselt tunnustatud kui roheriik. Teenäitaja, kuidas saada haridusasutused vabatahtlikult programmiga liituma. Eesti saab jagada oma eripära, mis tuleneb teatud teemavaldkondade eriti heast rakendamisest. Ideaalis saavad "Rohelise kooli" õpilased inspiratsiooni, et luua uus rahvusvaheliselt tunnustatud roheväljakutseid nagu hetkel on Maailmakoristuspäev ja Digikoristuspäev.

Prioritiseerides esimest NELJA fookusvaldkonda, jõuab RK programm mitmekülgsema rahvusvahelise koostöö välja arendamiseni mõne aasta pärast.

Hetkel olulised tegevused kogemuste jagamisel ning rahvusvahelisel tasandil

Möödikud:

- Rahvusvahelistel üritustel jagab oma kogemusi mõni Eesti õppeasutus;
- FEE uudiskirjas Eesti praktikate jagamine;
- FEE konkursil Eesti osalejate arv.

Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Osalemine iga-aastaselt FEE konverentsil, võimalusel jagades enda programmikogemust	programmi juht	2023-2025
Osalemine konverentsidel Eestis ja välismaal	programmi juht	2023-2025
eTwinningu projekti algatamine Belgia (flaami) ja Eesti õppeasutuste vahel	koordin.	2023 I kvartal
FEE korraldatud parimate praktikate/tunnikavade konkursi info vahendamine Eesti võrgustikule, suunamine konkursist osa võtma	koordin.	2023 I-II kvartal
FEE uudiskirjas Eesti näidete jagamine	kommunikatsioonispets.	2023-2025

Arenduseesmärk 1: Rahvusvaheliseks koostööks on leitud eri võimalusi

Möödik:

- Rohekoolid osalevad rahvusvahelistes koostööprojektides;
- Eesti rohekoolid algatavad ise rahvusvahelisi koostööprojekte.

Tegevused	Vastutaja	Tähtaeg
Rahvusvaheliste koostöövõimaluste leidmine ja partnerotsingute vahendamine koolidele	koordin.	2025+
Õppeasutuste abistamine projektide koostamisel	koordin.	2025+
Rahvusvahelise koostööprojekti algatamine	koordin.	2025+

Arenduseesmärk 2: Eestil on oma omapära, millega välismaal silma paista

Möödik:

- Eesti tutvustab oma praktikaid FEE rahvusvahelises kogukonnas

Kaardistada, millistes teemavaldkondades paistavad Eesti õpilased silma - toidu kasvatamine? Looduse hea tundmine? Energia kokkuhoidmine?	koordin.	2025+
Kommunikeerida ja jagada Eesti kogemusi FEE uudiskirjas, kogumikus vm	kommunikatsioonispets.	2025+
FEE konverentsil osalemine ja EEsti kogemuste ja omapära tutvustamine	programmijuht	2025+

Arenduseesmärk 3: Rohekoolide tegevused on Eestis laialt tuntud

Möödik:

- Eesti rohekoolid tutvustavad üle-eestilistel konverentsidel oma kogemusi;
- Eesti rohekoolid on aktiivsed oma kogukonnas oma kogemuste tutvustamisel.

Kaardistada koolid, kes on valmis oma kogemusi jagama ja esinema, nende vajadused ja võimalused	koordin.	2023 I kvartal, jooksvalt
Kaardistada sündmused (üle-eestilised ja piirkondlikud), kus kogemusi võiks jagada. (haridusfestival, aineõpetajate liitude/ühenduste talvapäevad jm sündmused, loodus- ja reaalteaduste konverents Reaalkoolis, Scientix konverents Tamme koolis jms)	kommunikatsioonispets.	2023 I kvartal, jooksvalt
Kontakteeruda sündmuste korraldajatega ja leida koostöövõimalusi rohekoolide kogemuste jagamise jaoks	kommunikatsioonispets.	2023 II kvartal, jooksvalt
Viia kokku sündmuse korraldaja ja esineja edasiseks koostööks	koordin.	2023 I kvartal

Strateegia & tegevuskava rakendamine ning uuendamine

Vähemalt kord aastas, õppeaasta alguses. Ülevaade antakse Rohelise kooli komisjonile.

Tegevuskava kasutatakse kui töödokumenti igapäevaseks tegevuste planeerimiseks.

TEEVIIT LOODUSE JUURDE